

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISĂ NU SE ÎNAPUIAZĂ

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari

Bulgarii înaintează spre Salonic

— Comunicatul francez recunoaște succesul ofensivei bulgaro-germane din Macedonia. — Bulgarii au ocupat fortul Lissa, Demir-Hissar și Stahista. —

Salonic, 21 August. — Un comunicat francez anunță, că trupele Ententei au intrat la 18 August în strins contact cu germanii și bulgarii pe front dela Salonic. Pe întregul front apusan, la vest de lacul Doiran, anglo-francezii au bombardat violent pozițiunile dușmanului. — Trupele britanice au ocupat o înălțime aproape de satul Doldzeli. Intre lacul Doiran și riul Struma, trupele franceze au smuls dela bulgari satul Ober-Poroj. Pe aripa stângă, armata sîrbă a retras detașamentul de pază din Florina. Importante forțe bulgare au pornit un contra-atac de la Florina spre Banița. Lupta continuă. Dușmanul a bombardat pozițiunile noastre de pe malul drept al riului Vardar și a încercat mai multe atacuri locale contra trupelor sîrbe și franceze, în regiunea muntoasă la nord de lacul Ostrovo, și la Liniza, dar fără succes. Bulgarii au continuat să dibuie întregul nostru front și au înaintat în regiunea liberă dela Demir Hissar până ce a intrat în contact cu trupele noastre avansate.

— Agenția Havas anunță: La răsărit de Cavalla bulgarii au trecut cu forțe slabe riul Neston. În regiunea Struma, dușmanul a ocupat fortul Lissa și Straska. Pe malul stîng detașamentele au înaintat până la riu. La apus de Struma au fost oprite atacuri bulgare asupra localității Farninatina. În regiunea lacului Doiran, trupe engleze au respins un atac bulgar, la Doldzeli. La sud de Monastir durează luptă între trupe bulgare și sârbești la trecătoarea Danitza.

Berlin, 21 August. — »Vossische Zeitung« află, că înaintarea bulgarilor la Florina s'a desfășurat cu mult tact față de greci. Pretulindeni au fost respectate steagurile grecești, iar avânturile grecești se mișcă libere printre trupe bulgare.

Salonic, 21 August. — Agenția Reuter anunță: La cererea bulgarilor, trupele grecești au evacuat localitățile Demir-Hissar și Stahista, după care lucru, trupele bulgare au ocupat aceste localități.

O manifestare politică a Românilor din Cluj

(Dela corespondentul nostru)

Cluj, 19 August. — Românii gr. cat. din Cluj au serbat și în anul acesta, cu deosebită solemnitate ziua natală a M. S. Monarhului. Protopopul dr. Elie Dăianu, a ținut o predică ocazională, adresându-se ostașilor, cari în deosebi umpleau biserica. După s. liturgie reprezentanții bisericii s'au prezentat la comitele suprem contele Bethlen Ödön și au dat expresiune sentimentelor lor de loialitate într'o cuvîntare remarcabilă rostită de protopopul dr. Elie Dăianu, pe care o dăm mai jos:

II. D-le Comite Suprem!

Astăzi, în a 87-a zi natală a Maj. Sale Cesaro apostolice regești, am înălțat rugăciuni către Cer pentru Domnitorul nostru, mai întâi în biserica noastră, după ritul nostru, și apoi la serviciul divin comun, în biserica din piața Mathia. Ne-a captivat și ne-a emoționat astăzi mai ales gândul, că pe când altor muritori, la vârsta aceasta, li-se dă a-și petrece în liniște pacinică zilele vieții, — Regelui nostru apostolic, însă, la vârsta aceasta patriarhală, nu i-s'a dat, decât să fie împrejmuț de valurile cele mai turbate ale celui mai mare război, dându-se pildă vie de statornicie popoarelor sale.

De aceea în rugăciunile noastre de astăzi am cerut dela Dumnezeu îndeosebi ca să se milostivească a da Maj. Sale, ca o mângăiere pentru multele calamități ale soții, să poată încheia cu o pace biruitoare acest grozav război, spre binele și fericirea tuturor popoarelor sale.

Și ca o dovadă a acestei sincere doriri, am

venit la Il. Ta, ca în numele bisericii noastre, să dăm expresiune, din acest prilej, sentimentelor noastre de loialitate și alipire neclintită către Majestatea Sa și către glorioasă Casă Domnitoare, precum și iubirei noastre de patrie, pe care nimic nu a turburat-o și nimic nu o va putea turbura nici odată. Le declarăm acestea, nu numai din loialitate, ci și dintr'un sentiment de adevărată grațitudine și sinceră recunoștință.

Din grațitudine și recunoștință față de casa domnitoare de Habsburg, cu a cărei patronare s'a realizat sfîntă Unire a bisericii noastre cu biserica romano-catolică.

Din grațitudine și recunoștință față de biserica catolică din Ungaria, ai cărei factori suptremi au inițiat și au promovat această sfîntă Unire.

Din grațitudine și recunoștință pentru că prin pasul acesta istoric o parte mare a românimei a venit în contact cu cultura apusului și s'a făcut partașe de civilizațiunea apusă, scuturându-se de multele prejudeții strîmte ale lumii din Răsărit, din care a ieșit.

Din grațitudine și recunoștință pentru toate acele binefaceri și aca întărire culturală, care s'a revărsat prin unire asupra întregului popor românesc.

Rog deci pe Ilustrata Voastră să binevoiați a depune la treptele tronului prin mijlocirea înaltului guvern, aceste sentimente ale clerului și credincioșilor bisericii noastre și primiți pentru aceasta mulțumirea noastră ferbinte.

DIN ROMÂNIA

D. Filipescu declară că România va mobiliza dar va sta pe loc

Citim în »Dreptatea«:

D. Filipescu a declarat ieri, în constătuirea cu a avut-o cu federaliștii, că în cel mult 10 zile armatele rusești vor trece prin România și vor ataca Bulgaria. După părerea șefului conservatorilor intervenționiști, încălcarea teritoriului nostru se va face cu învoirea guvernului Brătianu. Atât d. Filipescu cât și d-nul Take Ionescu au asigurat pe amicii d-lor că vor face tot ce le va sta în putință să convingă pe Rege de a lua hotărârea unui guvern de concentrare.

După spusele celor doi oameni politici, d. Brătianu s'ar opune la formarea unui guvern național și aceasta fiindcă șeful guvernului ar face o politică cu totul deosebită de aceea a federaliștilor.

În intenția actualului guvern e să lase trupele rusești să încalce teritoriul României, — a declarat d. Filipescu — pentru care fapt va protesta, dar în nici un caz nu se va gândi să facă război vreunui din cele două grupări beligerante.

Federaliștii cer să atacăm pe Bulgari și să de clarăm imediat război Austriei. Cu aceste intenții vor să intre într'un guvern de concentrare

subj. Din tebar. Profesorul de universitate
filial: din București, care
Ce va fi cu Basarabia, dacă Româ. *și în*
nia se va afla cu Rusia *un sub au*
un art

În ziarul »Steagul« profesorul din București, d. Simeon Mehedinti, pune »O întrebare« foarte interesantă, într'un articol prim: care va fi soarta Basarabiei, dacă România se va învoi să meargă cu Rusia.

Reproducem din acest articol părțile mai caracteristice:

Fiind vorba de Ucraina, un istoric român d. N. Iorga s'a grăbit să demonstreze la Academie, că sub vorba aceasta se ascunde o ficțiune!...

Dincolo de Prut, există însă un ținut numit Basarabia sau, mai potrivit cu adevărul, Moldova dintre Prut și Nistru. Despre această țară moldovenească, cred că nici un istoric, fie român, fie străin, nu va putea spune că e o ficțiune.

Și, tocmai cu privire la această realitate geografică, istorică și etnografică, ași dori să pun o întrebare, dar nu colegilor mei dela secțiunea istorică a Academiei, ci altora.

Ne aducem apoi aminte că în Camera Comunelor la 6 August 1914, primul ministru al Angliei d. Asquith, motiva intrarea țării sale în războiul european astfel:

»Luptăm spre a face să triumfe principiul că în aceste vremuri, când forța materială pare a fi influența dominantă... națiunile mici să nu fie strivite... prin voința arbitrară a unui stat puternic și tiranic.»

Și acum, iată întrebarea noastră: Dacă Rusia nu e un stat tiranic, vorba d-lui Asquith, și dacă autonomia Poloniei nu e o ficțiune, ce gând are M. S. Țarul rusesc asupra Moldovei răsăritene și asupra Finlandei, cotochite acum o sută și ceva de ani? Nu cumva Rusia acordă autonomia Poloniei, numai fiindcă e în stăpânirea germanilor?

Ce zice apoi Franța despre »egalitatea națiunilor«?

Ex. Sa Marchizul de St. Aulaire cuprinde oare și națiunea română între națiunile cari au Alsacii de dobândit? Ori, cum zice fabulistul nostru, voesc egalitate, dar nu pentru căței...

În sfârșit, ce veste bună despre Moldova dintre Prut și Nistru are să ne spună d. I. I. Brătianu, fiul lui I. Brătianu martorul războiului din 1878 și al tratatului din Berlin?...

Întrebăm la urma urmei și pe oameții politici și nepolitici, sinceri și ne-

sinceri, capabili și incapabili, cari au adoptat punctul de vedere rusesc: își dau seama că, svârându-se în brațele celor cari ne-au răpit pământul din Moldova, ei consimt ca această țară să fie pecetluită ca posesiune moscovită și prin urmare, nedemnă de egalitatea cu națiile mici de care vorbeau d-nii Asquith și Viviani?

Își dau seama cei cari nu cer aliatului lor rusesc măcar autonomia Moldovei dintre Prut și Nistru, că acceptă să fie cioclii propriului lor neam și să trăiască cu acest titlu odios în memoria tuturor generațiilor viitoare?

Nu știm ce răspuns ni se va da la aceste întrebări. Dar, fiindcă ele nu pornesc din dorința deșartă a unei polemici, ci isvorăsc din însăși gravitatea situației actuale, dacă cei întrebați au conștiința prea încărcată pentru a da un răspuns corect, orice răspuns îngânat e de prisos.

Și e de prisos, fiindcă la o întrebare așa de firească, nu se poate să nu răspundă imediat conștiința întregului nostru popor care vede și înțelege.

Întrebarea e alta: ce zice Rusia biruitoare? Ce zice guvernul nostru? Ce zic federaliștii și ce spun acum domni Briand (urmașul lui Viviani) și Asquith despre Basarabia și despre drepturile națiunilor mici »strivite prin voința arbitrară a unui stat puternic și tiranic«?

tele Creta Pe panta de nord al înălțimeii Crna Hora urmează lupte. La nord de pasul Tarfar, au eșuat puternice atacuri rusești. La sud de Hozenka focul nostru de artilerie a risipit o coloană rusă care înainta.

Pe frontul Hindenburg: La Kisielin detașamente germane au alungat pe dușman din câteva tranșee avansate. La Rudka-Czerenisce, unde rușii au înaintat pe malul apusan al riului — un contra-atac al nostru e în progres victorios.

Dușmanul a lăsat în mâinile trupelor aliate 6 ofițeri, 367 soldați și 6 mitralieze.

HÖFER, mareșal locot.

Comunicatul german anunță:

Pe frontul mareșalului Hindenburg: Pe Beresina, la nord-est de Djelatitsi, au fost zădărnice încercări de trecere rusești. De ambele părți de Rudka-Czerviszce, pe Stochod mai e în curs luptă cu trupe dușmane cari au înaintat pe malul apusan. Într'un contra-atac victorios am făcut aci prizonieri 6 ofițeri, 367 soldați și am capturat 6 mitralieze. La răsărit de Kisielin am gonit pe ruși din câteva tranșee avansate.

Pe frontul arhiducelui Carol: La nord de Carpați nu s'au produs evenimente deosebite. În regiunea păduroasă, trupele germane au pus stăpânire pe înălțimea Creta, la sud de Zebe și au respins puternice contra-atacuri pe Măgura.

Șeful Statului major.

— Cartierul de presă austro-ungar, arată într'un comunicat cât de exagerate sint afirmațiile din comunicatul rus dela 16 August, după care armatele lui Brussilov ar fi făcut dela începutul ofensivei 4 August până la 13 August — 7757 ofițeri, 350.845 soldați, 405 tunuri, 1326 mitralieze, 338 aruncătoare de bombe și 2932 care cu munițiuni.

— Comunicatul rus dela 18 August, arată că detașamentele rusești înaintează mereu în Carpații Ungariei, apropiindu-se de culmea de munte la Körösmező.

***

De pe frontul balcanic au sosit următoarele știri:

Comunicatul german dela 18 Aug. anunță următoarele: După atacurile zadarnice ale trupelor Ententei din zilele din urmă, — trupele noastre aliate au pornit la contra-atac. Orașul Florina a fost luat, după o luptă cu divizia sârbă dunăreană.

Aeroplane germane au atacat cu succes distrugătoare rusești, și un submarin la nord-est de Caraburnu.

(19 August). Contra-atacul nostru la sud și răsărit de Florina este în bun progres. La sud-vest de lacul Doiran, s'au repetat cu oare-cari întreruperi luptele în fața pozițiilor bulgare. La răsărit de Struma, am trecut Sarlija-Planina.

Cu prilejul înaintării trupelor germano-bulgare în Grecia, la Florina, biroul presei bulgare a publicat o notă în care între altele spune: Nu-i vina noastră, și nici a trupelor noastre aliate, dacă Grecia devine acum teatrul unor lupte serioase. Voim numai să ne asigurăm teritoriul bulgar contra operațiilor de ofensiva ale armatei lui Sarraij, voim să-i răpim puțința să bombardeze sate și orașe bulgare. Acesta e scopul contra-atacului întreprins de trupele aliate germano-bulgare.

— Comunicatul german dela 20 August anunță: că trupele germano-bulgare au luat Biklista (la sud de lacul Presba) și Banice la sud de Florina. La nord de lacul Ostrovo, divizia sârbă dela Drina, a fost gonită de pe înălțimele dominante Dzemaat, Jeri și Meteorio Tepesia.

MERSUL RĂZBOIULUI

Armata bulgaro-germană a luat ofensiva în Balcan

Lupte victorioase în Bucovina. — Comunicatul rus dă cifre fabuloase despre prizonierii luați. — Inversunute lupte pe frontul anglo-francez. — Care e situația pe frontul italian.

De pe frontul rusesc au sosit în zilele de 18, 19 și 20 August următoarele știri:

(18 August). Raportul lui Höfer l'am publicat încă Vineri.

Raportul german anunță: Pe frontul Hindenburg, afară de o luptă mică dar vie la apus de lacul Nobel, care nu-i terminată încă, au avut loc numai lupte de avangarde fără importanță.

Pe frontul arhiducelui Carol: La armata contelui Bothmer, trupe turcești au respins detașamente de atac rusești. În Carpați a fost lărgit succesul pe Stara Obezina. Am capturat 200 de prizonieri și mai multe mitralieze.

Afirmația comunicatului rus dela 11 August că un batalion al regimentului 2 de rezervă germană a fost nimicir prin focul mitraliezelor și automobilelor blindate rusești la Monasterziska nu este adevărat; Batalionul acesta a pierdut în totul 2 raniși.

Șeful Statului major.

(19 August). Pe frontul arhiducelui Carol: La vest de Moldova și în Bucovina, infanteria de honvezi și batalioane germane au luat cu asalt înălțimea Magura, pentru care s'au dat lupte inversunute. Rușii au lăsat în mâinile noastre 600 prizonieri și două mitralieze. Contra-atacuri rusești au eșuat. La apus de Zabie, după lupte violente ne-am retras trupele noastre avansate spre

panta Crna-Hora. La nord-vest de Stanislau, v. nătorii noștri au respins un atac rusesc.

Pe frontul mareșalului Hindenburg, la Selvov, trupele noastre au respins un atac rusesc. La Tobol pe Stochod a fost respins un atac rusesc pornit în tranșeele noastre. Mai sint în curs noi atacuri rusești.

HÖFER, mareșal locot.

Comunicatul german anunță:

Pe frontul Hindenburg lupta la apus de lacul Nobel a fost continuată eri. Rușii au fost respinși lăsând în mâinile noastre 3 ofițeri, 320 soldați și 4 mitralieze. Dușmanul a mărit vădit focul lui de artilerie în multe locuri ale frontului Stochod. De ambele părți de Rutka-Czereviszo sint în curs lupte locale. La Selvov am făcut să eșueze atacuri rusești mai slabe, iar la Szviniacze au fost respinse avangardele dușmanului.

Pe frontul arhiducelui Carol, la nord de Carpați, situația e neschimbată. Înălțimea Magura la nord de Capul a fost luată cu asalt de trupele noastre aliate, am făcut 600 prizonieri și am respins contra-atacuri.

Șeful Statului major

(20 August). Pe frontul arhiducelui Carol: Pe Magura, la vest de Moldova au fost respinse mai multe atacuri. Trupe germane au luat mun-

LUPTELE DIN APUS

Mari asalturi anglo-franceze. — Germanii țin piept cu eroism tuturor atacurilor. — Francezii au pătruns iară în satul Fleury. — Submarine germane operează la coastele engleze.

De pe frontul franco-englez, comunicatele germane dela 18, 19 și 20 August anunță:

(18 August.) La nord de Somme, dușmanul a continuat cu străduințele lui puternice fără considerare la jertfele grele. Englezii au trimis în foc noi diviziuni. La sud-vest de Martinpuich ei au reușit să dea îndărăt pe o întindere redusă linia noastră avansată, în schimb însă au fost respinși la nord de Pozieres și la vest de pădurea Fourceaux. Francezii iar au pornit atacurile în cursul nopții.

Forțe puternice s'au năpusit la miezul nopții asupra pozițiilor noastre în Guillemont și Maurepas — ele au fost respinse în chipul cel mai singeros. În partea avansată a liniei noastre la nord-est de Hardecourt s'au dat lupte inversurate și nedecise încă. Acțiunea artileriei continuă încă și e deosebit de violentă. La dreapta rului Meuse, dușmanul a atacat seara pe un front larg, dela fortul Thiaumont și pădurea Chapitre, precum și de mai multe ori în partea apusă a pădurii Berg. În satul Fleury lupta e încă în curs, altfel asaltul francez s'a prăbușit pretutindeni. Prin focul bateriilor noastre am silit un biplan francez să se coboare la Neste, la 16 August.

(19 August.) Trupele noastre au ținut eri piept victorios și cu un elan de jertfă o încordare uriașă de puteri a dușmanilor noștri aliați. Aproape în acelaș timp, masse anglo-franceze, după o pregătire artileristică extrem de violentă, au pornit la asalt după amiază, la nord de Somme, pe un front larg de 20 km. Ovillers-Clery, iar alte forțe franceze foarte puternice au pornit la asalt la dreapta rului Meuse, contra sectorului Thiaumont-Fleury, precum și contra pozițiilor noastre în pădurea Chapitre și Berg. La nord de Somme, lupta a durat până în adâncul nopții. În mai multe locuri, dușmanul a pătruns în liniile noastre avansate și a fost din nou isgonit. De ambele părți de satul Guillemont care a rămas în posesia noastră, dușmanul ocupă părți din tranșee cucerite. Între Guillemont și Maurepas ne-am prescurtat linia noastră avansată conform planului. Cu pierderi singeroase colosale a plătit dușmanul încordările lui, cari în general au eșuat. Trupele noastre de gardă, dela Rin, bavareze, saxone și Württembergheze au menținut nestrămutat pozițiile lor. La dreapta rului Meuse, asaltul francez repetat, după o încăerare inversunată a fost respins cu cele mai grele pierderi pentru atacatori. La satul Fleury lupta e continuată încă. În părțile de răsărit ale pădurii Chapitre printr'un contra-atac am făcut peste 100 prizonieri. În pădurea Berg am lăsat dușmanului, părți din tranșeele noastre cu totul distruse.

(20 August.) La nord de Somme, luptele încep să slăbească. La Ovillers luptele au mai durat până seară. Atacuri engleze izolate au fost respinse la nord-vest de Pozieres și de ambele părți de pădurea Fourceaux. După ultimele știri, au luat parte la asalturile dela 18 August, opt divizii engleze și 4 franceze. La dreapta rului Meuse, dușmanul a reînnoit eri seară atacurile lui în sectorul Thiaumont-Fleury. Francezii au pătruns iară în satul Fleury, pe restul frontului

au fost respinși. La nord-vest de fortul Thiaumont și în pădurea Chapitre au rămas fără rezultat atacuri cu granate de mină. Patruile engleze au fost respinse la Fromelles și la nord-vest de Lievin. Am făcut prizonieri la Leintrey. Șeful Statului major

— O serie întreagă de localități franceze în regiunea orașelor St. Die, Nancy, Luneville și Bacara, au fost evacuate de populația civilă franceză, în urma bombardamentului continuu francez.

— »Matin« află că în lagărul Mailly au sosit noi trupe rusești pentru frontul francez.

— Ministrul englez Lord Crewl, pentru a provoca un nou conflict între Germania și Statele Unite, caută să invenineze raporturile între aceste două state, afirmând că Germania iară nu se ține de condițiile și promisiunile făcute Americii în nota ce i-a trimis în chestia submarinelor — ci în 7 cazuri a deschis focul asupra vapoarelor comerciale engleze fără un avertisment prealabil, ba a tras și asupra bărcilor de salvare. Din partea germană se arată cât de nedemne sînt aceste calomnii.

— Șeful amiralității marinei germane anunță că submarinele germane au distrus în apele coastei de răsărit a Angliei, un mic crucișător și un distrugător englez, și au avariat grav un alt crucișător și un vapor de război.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Italianii atacă mereu noul front austriac. — Gonim pe italieni de pe malul stîng al rului Isonzo.

De pe frontul italian, au sosit în zilele de 18, 19 și 20 August următoarele știri:

(18 August.) Focul de artilerie dușman contra frontului nostru în regiunea Görz, continuă. Afară de un atac al italienilor respinși în înălțimilor la sud-vest de San Grado di Merana, nu s'au produs lupte de infanterie.

Höfer, mareșal locot.

(19 August.) Și ziua de ieri a decurs cam liniștită pe frontul ținutului de pe coasta. Pe linia Isonzo, la nord-vest de Plava, trupele noastre au curățit malul stîng al rului de detașamente dușmane mai slabe cari s'au încuibat la Globnia și Britot și am făcut vre-o 50 prizonieri. Un atac de noapte al italienilor contra unei părți din frontul nostru la sud de valea Wippach, a fost respins. Pe frontul Fleimsthal, o acțiune ce am întreprins-o contra unei pozițiuni dușmane la sud-est de Cima di Boche ne-a adus 60 prizonieri italieni și 2 asvărlițoare de mine. — Detașamente italiene, cari au înaintat seară contra pozițiilor noastre dela Muntele Zebio, au fost respinse.

HÖFER, mareșal locot.

(20 August.) v. Höfer n'are nimic de raportat de pe frontul italian.

Höfer, mareșal-locot.

— Ziarul olandez »Vaderland« constată că italienii încearcă mereu să frîngă rezistența tot mai puternică austro-ungară la Isonzo, dar de la căderea orașului Görz și cucerirea platoului Doberdo, progresele italienilor sînt neînsemnate, fiindcă trupele austro-ungare sînt bine întărite pe ori-ce movilă, așa că e îndoiios lucru dacă italienii le vor putea alunga.

Știrile zilei

Fiorul câmpiilor

De mic, o tată, m'ai crescut în dorul
De-a tîlmăci a firii largă carte,
Mi-ai revărsat în inimă fiorul
Câmpiilor destelenite 'n Marte.
M'ai dus în fața zărilor deschise
Și soarelui i-am îndurat arsura,
În sufletu-mi buchetele de vise
Au înflorit când înfloria răsura.
Când tu arai, cu-un tril de doină 'n
gură,
Sub arcu cerurilor unduiate,
Am învățat al versului măsură
Din simetria brazdelor arate,
Din zborul ce-l grăbește ciocăria
Am învățat aprinsele vînturi,
Și ritmul, care naște armonia,
Din legănarea grînelor în vînturi.
D. NICHIFOR.

Biroul român din Budapesta,

filiala centralei de import din București, își începe azi Luni, 21 August, activitatea ei, în casa din strada Vilmos császár 7, etajul 2. Biroul acesta are menirea să mijlocească toate afacerile între exportatorii unguri și importatorii români și să ajute importul de mărfuri românești în Ungaria. În fruntea biroului, stă atașatul comercial, d. V. A. Candianu și expertul dela ministerul de comerț român, d. Nic. A. Zenide.

Prelungirea concediului pentru agricultori (economi)

— Ministrul de honvezi, printr'o nouă ordinațiune dispune, ca economii, funcționarii dela proprietățile agricole, mașiniștii, căruțașii și morarii, cari au un certificat de scutire, își pot prelunge termenul de concediu până la 30 Noiembrie la țispan. *prin pînă conș.*

Conferințele partidelor ungare

Cum mâine, Marți, se întrunește iară Camera ungară, partidele politice ungare vor ține azi consfătuiri pentru a stabili atitudinea lor în Cameră.

Un consiliu de miniștri austriac de 12 ore

Din Viena se anunță că Sâmbătă s'a ținut acolo un consiliu de miniștri, care a ținut cu o intrerupere de două ore, dela ora 11 dimineață până în adâncul nopții. Despre obiectul conferinței nu s'a putut afla nimic.

Conferența dunăreană,

se va ține negreșit în primele zile ale luni Septembrie la Budapesta. Comitetul de aranjare al conferinței a ținut Vineri ședință sub președinția primarului dr. Bărczi, în care s'a constatat că toate pregătirile sînt terminate și că s'au expedit toate invitățile oficiale.

Sultanul Mohamed — 70 ani

Eri, Duminecă, Sultanul Turciei a împlinit 70 ani. A fost sărbătorit de poporul otoman și felicitat de statele aliate.

Un ungar în legiunea străină franceză

Monitorul oficial austriac »Wiener Zeitung« publică sentința tribunalului din Viena, prin care se confiscă averea funcționarului comercial Herman Hirschfeld, originar din Trencsén (Ungaria) care a condus firma pârșiană filiala fabricii de blănuri Plusty, Knopfmacher et Co. din Viena și servește acum în legiunea străină franceză, și e deci vinovat de călcarea legii militare austro-ungare, paragraful 327.

Un nou erou german al mărilor

Impăratul Germaniei a distins cu ordinul »Pour le mérite« pe căpitanul Forstmann, drept recunoaștere a succeselor lui speciale raportate în războiul de submarine. Forstmann cu un singur submarin a scufundat până acum 100 vapoare dușmane cu 260.000 tone, printre cari mai multe vapoare de război, vapoare de pază, vapoare cu material de război, și vapoare comerciale. Valoarea vapoarelor dușmane scufundate de Forstmann, împreună cu transporturile lor, se evaluează la 600 milioane mărci.

Interzicerea ori cărui export din Anglia în Suedia

a fost hotărâtă printr'un decret semnat de regele Angliei. Numai cu o permisiune specială a consiliului comercial de război englez se poate exporta mărfuri în Suedia. Această măsură a fost luată fiindcă guvernul suedez refuză să facă dovadă ce întrebuintare a dat mărfurilor importate din Anglia. Și englezii cred de aceea că suedezi au trimis în Germania din aceste mărfuri.

Un școlar decorat cu crucea de fer

Crucea de fer clasa I și clasa II-a a primit-o elevul de 15 ani Alfons Köberle din Kohmarkt care a scăpat viața la 2 ofițeri germani, apoi a ajuns în captivitatea franceză din care a scăpat aducând cu dânsul și 8 puști. Köberle a fost recomandat împăratului și a fost trimis la școala de subofițeri.

Ce permite acum cenzura germană

Asociația »Berliner Presse« s'a adresat secretarului de stat dela oficiul prezidat de cancelarul imperiului, cerând să puie capăt abuzurilor cenzurii, ce nu mai sunt de suportat. Secretarul de stat a răspuns că în momentul de față, cancelarul imperiului nu poate schimba nimic din regulile cenzurii, nici nu se poate retrage ordinul prin care se interzice discuția asupra posibilității păcii și telurile războiului. O singură modificare poate aduce ordinului, de a se îngădui desbaterea chestiunilor economice și de politică internă, care desbatere va fi sustrasă cenzurii, cu condiția că presa se va feri să provoace certuri și desbinări între partide și clase.

O carte care a fost trecută cu vederea

din cauză că a apărut puțin înainte de izbucnirea războiului (și epoca războiului a trezit alte preocupări), dar care e totuși o carte cu o reală valoare literară și de cercetări sociale — este volumul »Când joci teatru românesc în țara ungurească« de Leonard Paukerow, ziarist și publicist din București. E un volum care cuprinde interesante impresii și icoane din turneul trupel teatrale Victor Antonescu, întreprins în toamna anului 1913 și contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ungaria.

Presa română din Ardeal și din București a făcut o caldă apreciere acestei lucrări. Așa ziarul oficios român »Viitorul« de două ori (Vezi numerele 2295, 2297, din 2 și 4 Iulie 1914) s'a ocupat pe larg de această carte, și între altele a observat următoarele:

»Cea mai comprehensivă povestire a peripețiilor teatrului românesc în Ardeal, o avem în volumul d-lui Leonard Paukerow, publicat în Budapesta. Într'un volum mare de 192 pagini, cu numeroase chipuri în text, autorul are meșteșugul să ne prezinte în culori vii, ce-au făcut, ce au pălămit, cum au lucrat tovarășii de idei și de artă ai d-lui Victor Antonescu.

E o carte plină de amănunte pitorești, de anecdote distractive, de vederi juste prinse la fața locului. Citind cartea d-lui Paukerow, înțelegem focul de viață ce pâlpăie în orașele, în orașele și în satele ardelenesti.

Lucrarea d-lui Paukerow este una din cele cari trebuie să fie pe drept laudate: Bogăția povestirilor circumstanțiale, sînsu patriotic ce-o strecoară, mulțimea figurilor bine reușite, face din acest volum o carte de bibliotecă, un document pentru cei ce se ocupă cu expansiunea culturii românești dincolo de granițe. Și pentru aceste felurite cauză, recomandăm lucrarea d-nului Paukerow, cercurilor culte românești. De altfel citirea unei astfel de cărți este edificatoare: Ea ne arată cât fond de entuziasm sănătos, câtă cultură și conștiință națională e în poporul ardelenes.

Volumul acesta se poate procura și dela Administrația ziarului »Foaia Poporului Român«. Cititorii acestui ziar, îl obțin cu preț redus în loc de cor. 2.20, numai cu 1.20, inclusiv porto.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

O domnișoară

inteligentă, serioasă — nu tânără, cu calificațiune mai superioară, scrisoare frumoasă, perfectă în limba maghiară și germană, precum și în scris, află aplicare la farmacistul Cornel Demeter, în Orăștie (Szászváros).

În atențiunea părinților și preoților.

Acei preoți, cari doresc a depune examen de pe clasa VII. și VIII. gimnă să se adreseze la subsemnatul. Primesc elevi cu întinținerea întreagă și dau instrucție temeinică. Garantez reușita. Vorbesc românește. Adresa: Profesor WACKER, UJPEST Vasuț-utca 33.

Cântece din războiu

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzând legere de poezii populare plămănite de geniul popular de bună seamă, cea mai nouă broșură apărută:

Cântece de dor și jale

ale eroilor noștri de pe câmpul de luptă și din spitale

scoasă în editura »Foi Poporului Român« este o lucrare prețioasă în privința aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gândește, cum simte și cum luptă soldatul român aflat pe frontul rusesc, italian sau sârb.

În broșura aceasta sunt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldații de pe toate fronturile și simți o plăcere deosebită citind vers după vers, așa cum fii poporului nostru le-au iscodit.

Indemnăm pe toți cetitorii noștri să și procure această culegere de poezii pe care să o păstreze în bibliotecă lor și mai târziu ca o amintire a terribilului războiu, în care neamul nostru și-a vărsat sângele cel mai generos. Prețul unui exemplar e de 56 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Broșura este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Îngrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițeri cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul împlinirii datorțiilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, speșele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate aceste se cuprind și într'un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadeții și stegarii căzuți în războiu, și speșele de educație.

Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșură se pun întrebări și se dau răspunsuri înțelegătoare.